

شکایت مردان علیه زنان آزاردیده

25 خرداد 1401

در هفته گذشته دو مرد بازیگر که به آزار جنسی و تعرض از سوی زنان متهم شده بودند، به خانه سینما و دستگاه قضا شکایت کردند.

در نشست خبری «مسعود ستایشی» سخنگوی قوه قضائیه، خبر عجیبی منتشر شد. این مقام مسئول در قوه قضائیه در واکنش به ادعاهای مطرح شده در فضای مجازی درباره تعرض به برخی سینماگران گفت: «مسائلی که اخیراً در فضای مجازی مطرح شده (ادعاهایی در مورد تعرض به برخی سینماگران) تلخ و تأسف آور است. افراد می‌توانند در قالب طرح شکایت کیفری، موضوع را مطرح کنند که ما رسیدگی کنیم. امروز از طرف فردی که به او اتهام تعرض زده بودند، شکایتی صورت گرفته است. دستگاه قضا به دور از هیاهو پرونده را بررسی و تصمیم‌گیری لازم را اتخاذ خواهد کرد». با پیگیری‌های خبرنگار مشرق مشخص شد که «ح ر» یکی از افراد مورد اتهام جنبش می‌تو در ایران از دو بازیگر زن سینما و تلویزیون طرح شکایت کرده است. این دو بازیگر [ترانه علیدوستی](#) و شبنم فرشادجو بودند. در واقع پس از آنکه زنان حاضر در سینما از تعرض‌ها و ناامنی‌هایی که وجود دارد، پرده برداشتند، نام پنج نفر تکرار شد. شبنم فرشادجو در پستی خطاب به بقیه همکارانش نوشت: «همکارانی که این افراد را فالو دارید لطفاً منو فالو نکنید». ترانه علیدوستی نیز این پست را بازنشر داد. حالا این دلیلی است که عنوان می‌شود «ح ر» از آنان شکایت کرده است.

دوشنبه 23 خرداد

سمیه میرشمسی اعلام کرد «ف ا» از او شکایت کرده است. او نوشت: «دوشنبه هفته گذشته در نخستین تماس رسمی از «خانه سینما» متوجه شکایت آقای ... از خودم در شورای صیانت [خانه سینما](#) شدم» و البته تأکید کرد در هیچ جلسه‌ای از شورای صیانت خانه سینما شرکت نخواهد کرد.

جنبش در حال تلاش

در این چند ماه که از آغاز شکل‌گیری این جنبش می‌گذرد، اتفاقات متفاوتی برای آن رخ داده است که به نظر می‌رسد از پخته‌شدن، قوی‌شدن و همراهی بیشتر زنان سینما برای بهبود شرایط خبر می‌دهد. بیش از دو سال بود که ماجرای روایت از آزار جنسی بیان می‌شد. این روند درباره سینماگران هم آغاز شده بود. هنگامی که «سمیه میرشمسی» با نام خودش از آزارهایی که پشت صحنه از «ف ا» دیده بود، نوشت، چند نفر دیگر نیز تجربیات مشابه خود را بیان کردند. پس از آن بود که موج همدلی‌ها آغاز شد و زنان سینماگر بیانیه‌ای با عنوان «بیانیه زنان دست‌اندرکار سینما در اعتراض به خشونت علیه زنان در این عرصه» منتشر کردند. در ابتدا حدود 300 نفر بودند و بعد تعدادشان به 800 زن رسید. آنان در 12 فروردین امسال در نامه‌ای از خانه سینما درخواست کردند تا کمیته‌ای مستقل تشکیل شود و این کمیته متشکل از کسانی باشد که در مورد مسئله خشونت جنسی و جنسیتی آموزش دیده باشند و کارشان بررسی جرائم این حوزه باشد. آنان در اعتراض به خشونت علیه زنان در عرصه سینما این درخواست را

مطرح کرده بودند. اما خانه سینما آن زمان بیانیه داد که شورای صیانت به استناد وظایف و اختیارات خود مندرج در اساسنامه خانه سینما، مسئولیت رسیدگی به هرگونه رفتاری مغایر با شئون فرهنگی و اخلاق حرفه‌ای اهالی سینما را بر عهده دارد و همچنین خانه سینما به نوعی خود را از انجام و پرداختن به این اتفاق کنار کشید و گفت: «خانه سینما رسیدگی و پیگیری درخصوص احقاق حقوق کلیه افراد فعال در صنعت فیلم ایران را که مورد هرگونه خشونت رفتاری قرار گیرند از وظایف ذاتی خانه سینما می‌داند و در انجام آن از هیچ‌گونه اقدامی پرهیز نخواهد کرد. بدیهی است رسیدگی به این موضوعات با رعایت مطلق محرمانگی صورت خواهد گرفت».

همان موقع زنان دریافتند باید مسیر خود را عوض کنند، این شورا از نظر آنها فاقد استقلال لازم بود و پیش آمده بود که روایت زنان سینماگر را فعالانه سرکوب کرده‌اند. بعد از رأی‌گیری اینترنتی با حضور 500 زن در روزهای 19 و 20 فروردین، کمیته پنج‌نفره رسیدگی به آزار و خشونت جنسی در سینما با حضور هانیه توسلی، ترانه علیدوستی، سمیه میرشمسی، غزاله معتمد و مارال جیرانی تشکیل شد. در همین روزها بحث رسیدگی به یک فرد متعرض در خانه تئاتر نیز مطرح شد؛ اینکه چگونه 12 زن با اعتراض به رفتار این مرد به سراغ خانه تئاتر رفتند، اما شکایتی که کرده بودند، عواقب چندانی برای این فرد به دنبال نداشت و حتی نام او در رسانه‌ها منتشر نشد. از سوی دیگر برخی فشارها مانند حمله به صفحاتی که در این مورد تشکیل شده بود یا درباره این موضوع می‌نوشتند، پیش آمد. به نظر می‌رسید فضا به شکلی خاص در حال بسته‌شدن بود.

شورای صیانت

حالا و پس از سه ماه که از اعتراضات به این مسائل می‌گذرد، به‌جای پرداختن به شرایط و مسائل زنان و آزارهایی که به آنان شده است، شورای صیانت از یکی از زنان آزاردیده خواسته در نشست و جلسه شرکت کند. هرچند سمیه میرشمسی در نامه‌ای خطاب به «محمدعلی نجفی»، رئیس شورای صیانت خانه سینما، دلایل نرفتن و شرکت نکردن خود در این نشست را بیان کرده است.

مسیر دشوار

اینکه مردان به‌جای پذیرفتن اشتباه و رفتارهایی که از آنها سر زده، این‌گونه به سراغ شکایت رفته‌اند، نشان می‌دهد که برای بهبود شرایط مسیر دشواری در پیش است؛ مسیری که به نظر می‌رسد زودتر طی شود. اما این دو شکایت خبر از رفتاری دیگر می‌دهد. شاید بهترین راه برای طی این مسیر همین نکته‌ای باشد که ترانه علیدوستی بعد از جریحه‌دارکردن احساسات به دلیل انتشار یک عکس یادآوری کرد: «من با مسئولیت‌پذیری تمام آماده‌ام که هر خسارت روحی را که به راویان وارد شده جبران کنم. من هم در کنار شما در حال تمرین و آموزش هستم و می‌دانم که در مسیر پیش‌رو ممکن است دچار اشتباه هم بشوم». البته همه این نظر را ندارند و چهار نفر از زنان سینماگر، امضای خود را پس گرفته و معتقدند نباید بدون دادگاهی‌شدن اتهامات را باور کرد؛ رفتاری که به نظر ادامه مسیری است که در گذشته طی شده است. اما در نهایت این هشدار زنان سینماگر را نباید فراموش کرد: «به جامعه سینمایی ایران در مورد شدت و گستردگی این آزارها علیه زنان که اکنون برای اولین بار اعتراض به آن به یک فریاد جمعی تبدیل شده است، هشدار می‌دهیم؛ آزارهایی که علی‌رغم آشکاربودنشان در تمام این سال‌ها نادیده

گرفته شده‌اند».

*شرق/کدخیر: 848608